

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ

УГОДА ПРО ВІЛЬНУ ТОРГІВЛЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ДЕРЖАВАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ¹

Преамбула

Україна, з одного боку,
та Республіка Ісландія, Князівство Ліхтенштейн, Королівство Норвегія,
Швейцарська Конфедерація (далі — держави ЄАВТ), з другого боку,
далі кожна окрема держава іменується Сторона або разом іменуються Сторони,

визнаючи спільне бажання посилювати зв'язки між державами ЄАВТ, з одного боку, та Україною, з другого боку, шляхом установаження тісних і тривалих відносин;

нагадуючи про свій намір брати активну участь в економічній інтеграції та висловлюючи свою готовність до співробітництва в пошуку шляхів та засобів посилення цього процесу;

повторно підтверджуючи свою відданість демократії, правам людини та основним політичним й економічним свободам відповідно до своїх зобов'язань згідно з міжнародним правом, у тому числі принципам і цілям, що встановлені Статутом Організації Об'єднаних Націй та Загальною декларацією прав людини;

повторно підтверджуючи свою відданість економічному та соціальному розвитку, охороні здоров'я та безпеці, дотриманню основних прав працівників, у тому числі принципів, установлених відповідними конвенціями Міжнародної організації праці (МОП);

маючи на меті створити нові можливості для працевлаштування та поліпшити стандарти охорони здоров'я та життя на своїх відповідних територіях;

бажаючи створити сприятливі умови для розвитку та диверсифікації торгівлі між собою та для сприяння комерційному та економічному співробітництву у

¹ Закон України від 7 грудня 2011 р. № 4091-VI «Про ратифікацію Угоди про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ, Угоди про сільське господарство між Україною та Королівством Норвегія, Угоди про сільське господарство між Україною та Ісландією та Угоди про сільське господарство між Україною та Швейцарською Конфедерацією» // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — № 27. — Ст. 284 (прим. ред.).

сферах спільного інтересу на основі рівності, взаємної вигоди, недискримінації та міжнародного права;

визнаючи важливість спрощення торгівлі через стимулювання ефективних та прозорих процедур для зменшення витрат і забезпечення передбачуваності для торговельних товариств Сторін;

будучи сповненими рішучості стимулювати й далі посилювати багатосторонню торговельну систему, будуючи її на своїх відповідних правах та обов'язках згідно з Марракеською угодою, якою засновано Світову організацію торгівлі (далі — СОТ), та згідно з іншими викладеними нижче досягнутими домовленостями, таким чином сприяючи гармонійному розвиткові і розширенню світової торгівлі;

вирішивши виконувати цю Угоду для збереження та захисту навколишнього середовища та забезпечення використання природних ресурсів відповідно до цілей стійкого розвитку;

підтверджуючи своє зобов'язання дотримуватися норм права для уникнення та боротьби з корупцією в міжнародній торгівлі та інвестиціях, для стимулювання принципів прозорості і належного керівництва;

визнаючи значимість відповідальної корпоративної поведінки та її сприяння стійкому економічному розвиткові та підтверджуючи свою підтримку зусиль, спрямованих на стимулювання відповідних міжнародних стандартів;

будучи переконаними, що ця Угода поліпшить конкурентоспроможність їхніх компаній на глобальних ринках та створить умови, що підтримуватимуть економіку, торгівлю та інвестиційні відносини між ними;

вирішили на продовження зазначеного вище укласти Угоду (далі — ця Угода) і домовилися про таке:

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1.1

Цілі

1. Сторони створюють зону вільної торгівлі шляхом укладення цієї Угоди і додаткових Угод про сільське господарство, укладених одночасно між Україною та кожною окремою державою ЄАВТ.

2. Цілями цієї Угоди, що ґрунтуються на торговельних відносинах між ринковими економіками, є:

- a) досягнути лібералізації торгівлі товарами відповідно до статті XXIV Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року (далі — ГАТТ 1994);
- b) досягнути лібералізації торгівлі послугами відповідно до статті V Генеральної угоди про торгівлю послугами (далі — ГАТС);
- c) значно збільшити інвестиційні можливості у зоні вільної торгівлі;
- d) на взаємній основі досягнути подальшої лібералізації ринків державних закупівель Сторін;
- e) сприяти конкуренції у своїх економіках, особливо коли це стосується економічних відносин між Сторонами;

- f) забезпечувати достатній і ефективний захист прав інтелектуальної власності, а також
- g) сприяти гармонійному розвитку та розширенню світової торгівлі шляхом усунення бар'єрів у торгівлі та інвестуванні.

Стаття 1.2

Торговельні відносини, які регулюються цією Угодою

1. Ця Угода застосовується до торговельних відносин між державами ЄАВТ — з однієї сторони і Україною — з іншої сторони, але не до торгових відносин між окремими державами ЄАВТ, якщо ця Угода не передбачає іншого.

2. Як результат митного союзу, заснованого Договором від 29 березня 1923 р. між Швейцарією та Князівством Ліхтенштейн, Швейцарія буде представляти Князівство Ліхтенштейн з викладених у цій Угоді питань.

Стаття 1.3

Зв'язок з іншими міжнародними угодами

1. Сторони підтверджують свої права й обов'язки згідно з Марракеською угодою, якою засновано СОТ, та іншими угодами, які зазначено нижче і сторонами яких вони є, та згідно з будь-якими іншими міжнародними угодами, сторонами яких вони є.

2. Ця Угода не повинна перешкоджати збереженню або створенню митних союзів, зон вільної торгівлі, домовленостей про прикордонну торгівлю та іншим преференційним угодам, якщо вони не мають як наслідок зміни домовленостей про торгівлю, викладених у цій Угоді.

3. Коли Сторона входить до митного союзу або до угоди про вільну торгівлю з третьою стороною, вона повинна, за запитом будь-якої іншої Сторони, бути готовою розпочати консультації зі Стороною, що подала запит.

Стаття 1.4

Територіальне застосування

1. Без обмеження положень Протоколу про правила визначення походження ця Угода застосовується:

- a) до території суші, внутрішніх вод, територіальних вод Сторони, повітряного простору над територією Сторони відповідно до міжнародного права, а також
- b) за межами територіальних вод стосовно заходів, ужитих Стороною під час реалізації нею суверенного права або юрисдикції, відповідно до міжнародного права.

2. Ця Угода не застосовується до норвезької території Свальбард, за винятком торгівлі товарами.

Стаття 1.5

Центральні, регіональні й місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування

Кожна Сторона повинна забезпечувати дотримання на своїй території всіх обов'язків та зобов'язань, визначених цією Угодою, відповідними центральни-

ми, регіональними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування і компетентними органами, а також неурядовими органами під час виконання владних повноважень, делегованих їм центральними, регіональними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування чи компетентними органами.

Стаття 1.6

Прозорість

1. Сторони повинні публікувати або іншим чином робити доступними широкому загалу свої закони, нормативно-правові акти, судові рішення, адміністративні заходи загального застосування та свої відповідні міжнародні угоди, які можуть впливати на дію цієї Угоди.

2. Сторони повинні швидко відповідати на конкретні запитання і за запитом надавати інформацію одна одній з тем, визначених у пункті 1 цієї статті. Сторони вживатимуть заходів для захисту конфіденційної інформації.

Розділ 2

ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ

Стаття 2.1

Сфера застосування

1. Цей розділ застосовується до таких товарів, якими торгують Сторони:

- a) всіх товарів, що класифіковані у розділах з 25 до 97 Гармонізованої системи опису та кодування товарів (ГС), за винятком продукції, зазначеної в додатку I;
- b) перероблених сільськогосподарських товарів, зазначених у додатку II, враховуючи домовленості, що викладені у цьому додатку, а також
- c) риби та інших морських продуктів, зазначених у додатку III.

2. Україна і кожна з держав ЄАВТ уклали угоди про сільське господарство на двосторонній основі. Ці угоди становлять частину юридичних документів, які є підставою для створення зони вільної торгівлі між державами ЄАВТ і Україною.

Стаття 2.2

*Правила визначення походження
та методи адміністративного співробітництва*

Протокол про правила визначення походження встановлює правила визначення походження та методи адміністративного співробітництва.

Стаття 2.3

Мито й еквівалентні миту податки та збори на імпорт

1. З набранням чинності цією Угодою Сторони повинні скасувати всі мита та еквівалентні миту податки і збори на імпорт товарів, які походять з держав ЄАВТ або України і які зазначено в пункті 1 статті 2.1, за винятком випадків, коли інше зазначено в додатку IV. Жодні нові мита та еквівалентні миту податки і збори на імпорт не будуть запроваджені.

2. Мито та еквівалентні миту податки і збори включають будь-які мита та будь-які збори, що стягуються з приводу імпорту або експорту товарів, у тому

числі будь-які форми додаткових податків або додаткових зборів, пов'язаних з таким імпортом або експортом, але не включають будь-яких зборів, які стягуються відповідно до статей III і VIII ГАТТ 1994.

Стаття 2.4

Мито й еквівалентні миту податки та збори на експорт

1. З набранням чинності цією Угодою Сторони повинні скоротити всі мита та еквівалентні миту податки і збори на експорт товарів, що зазначені у пункті 1 статті 2.1, застосовані до інших Сторін цієї Угоди, за винятком випадків, коли інше зазначено в пункті 2 цієї статті. Жодні нові мита та еквівалентні миту податки і збори на експорт не будуть запроваджені стосовно товарів, що експортуються з митної території однієї Сторони на митну територію іншої Сторони.

2. Мита та еквівалентні миту податки і збори на експорт до ЄАВТ продукції походженням з України повинні бути поступово скорочені відповідно до зобов'язань України в рамках СОТ.

3. Якщо, після набрання чинності цією Угодою Україна знизить або скасує мита та еквівалентні миту податки та збори на експорт товарів до Європейського Союзу, Україна надасть державам ЄАВТ не менш сприятливий режим.

4. Мито та еквівалентні миту податки і збори на експорт товарів включають будь-які мита й будь-які збори, які стягуються з приводу експорту товарів, у тому числі будь-які форми додаткових податків або додаткових зборів, пов'язаних з таким експортом, але не включають будь-яких зборів, які стягуються відповідно до статті VIII ГАТТ 1994.

Стаття 2.5

Базові мита

1. Базове мито, стосовно якого цією Угодою встановлюються наступні зниження, застосовується до товарів, що імпортуються між Сторонами, і повинне нараховуватися за ставкою мита режиму найбільшого сприяння (далі — РНС), яка застосовувалася станом на 1 січня 2009 року.

2. Якщо перед, одночасно або після набрання чинності цією Угодою було запроваджене зниження тарифів на основі *erga omnes*, такі знижені мита повинні змінювати базові мита, зазначені в пункті 1 цієї статті, з дати, коли такі зниження були запроваджені, або з дати набрання чинності цією Угодою, якщо це сталося пізніше.

3. Знижені мита, що розраховуються відповідно до пункту 1 цієї статті, повинні застосовуватися округленими до першого десяткового розряду, або, в разі специфічних ставок мита, до другого десяткового розряду.

Стаття 2.6

Обмеження імпорту й експорту

Права й обов'язки Сторін стосовно обмежень експорту й імпорту повинні регулюватися статтею XI ГАТТ 1994, яка цим вводиться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 2.7

Внутрішнє оподаткування та нормативні акти

1. Сторони зобов'язуються застосовувати будь-які внутрішні податки та інші збори і нормативні акти згідно зі статтею III ГАТТ 1994 та іншими відповідними угодами СОТ.

2. Експортери не можуть отримувати вигоду від повернення внутрішніх податків понад суму опосередкованого оподаткування, нарахованого на товари, що експортуються на територію однієї зі Сторін.

Стаття 2.8

Санітарні та фітосанітарні заходи

1. Права й обов'язки Сторін стосовно санітарних та фітосанітарних заходів повинні регулюватися Угодою СОТ про застосування санітарних та фітосанітарних заходів.

2. Сторони повинні обмінятися назвами та адресами контактних пунктів, що мають досвід у сфері застосування санітарних і фітосанітарних заходів, для полегшення спілкування та обміну інформацією.

Стаття 2.9

Технічне регулювання

1. Права й обов'язки Сторін з приводу технічних норм, стандартів і оцінки відповідності повинні регулюватися Угодою СОТ про технічні бар'єри у торгівлі (далі — Угода ТБТ).

2. Без шкоди для пункту 1 цієї статті Сторони погоджуються проводити консультації у випадках коли Страна вважає, що інша Страна вжила заходів, які не відповідають Угоді ТБТ і можуть створити або створили перешкоду у торгівлі, для того щоб знайти відповідне рішення згідно з Угодою ТБТ.

Стаття 2.10

Сприяння торгівлі

Для сприяння взаємній торгівлі між державами ЄАВТ і Україною Сторони повинні:

- a) спростити, наскільки це можливо, процедури торгівлі товарами і пов'язаними послугами;
- b) стимулювати багатостороннє співробітництво Сторін для того, щоб посилити їхню участь у розвитку і впровадженні міжнародних правил поведінки та рекомендацій стосовно сприяння торгівлі, а також
- c) співробітничати у сфері сприяння торгівлі у межах Спільного комітету, згідно з положеннями, викладеними в додатку V.

Стаття 2.11

Підкомітет з правил визначення походження, митних процедур та сприяння торгівлі

1. Посилаючися на статті 2.2 і 2.10, Сторони засновують Підкомітет з правил визначення походження, митних процедур та сприяння торгівлі Спільного комітету (далі — Підкомітет).

2. Мандат Підкомітету визначено в додатку VI.

Стаття 2.12

Державні торговельні підприємства

Права й обов'язки Сторін стосовно державних торговельних підприємств повинні регулюватися статтею XVII ГАТТ 1994 і Домовленістю стосовно тлумачення статті XVII ГАТТ 1994, які цим вводяться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 2.13

Субсидії та компенсаційні заходи

1. Права й обов'язки Сторін стосовно субсидій та компенсаційних заходів повинні регулюватися статтями VI і XVI ГАТТ 1994 і Угодою СОТ із субсидій та компенсаційних заходів, за винятком тих, які наведено в пункті 2 цієї статті.

2. Перед тим як держава ЄАВТ або Україна, залежно від обставин, розпочне розслідування для визначення існування, рівня та ефекту будь-якої підозрілої субсидії в Україні або у державі ЄАВТ, як зазначено у статті 11 Угоди СОТ про субсидії та компенсаційні заходи, Сторона, що має намір розпочати розслідування, повинна письмово повідомити Сторону, товари якої є предметом розслідування, і надати 60-денний період для пошуку взаємно прийняттого рішення. Якщо будь-яка Сторона цього вимагає, консультації повинні проводитися в рамках Спільного комітету не пізніше як за 30 днів з дати отримання повідомлення.

Стаття 2.14

Антидемпінг

1. Жодна Сторона не повинна застосовувати антидемпінгових заходів, як це передбачено статтею VI ГАТТ 1994 та Угодою СОТ про застосування статті VI ГАТТ 1994 до продукції, яка має походження з території іншої Сторони.

2. Після п'яти років з дати набрання чинності цією Угодою Сторони можуть в рамках Спільного комітету здійснювати огляд виконання положень пункту 1. Після цього Сторони можуть здійснювати такий огляд в рамках Спільного комітету через кожні два роки.

Стаття 2.15

Глобальні захисні заходи

Ця Угода не надає будь-яких додаткових прав або не накладає будь-яких додаткових зобов'язань на Сторони у зв'язку із заходами, що застосовуються відповідно до статті XIX ГАТТ 1994 та Угоди СОТ про захисні заходи, крім того, що Сторона, яка застосовує захисний захід відповідно до статті XIX ГАТТ 1994 і Угоди про захисні заходи, повинна у межах, що відповідають зобов'язанням за угодами СОТ, виключити з-під дії такого заходу імпорту товару, що походить з території іншої Сторони, якщо такий імпорту не завдає шкоди або не спричиняє чи не загрожує спричинити серйозної шкоди.

Стаття 2.16

Двосторонні захисні заходи

1. Якщо в результаті зниження або скасування мита згідно із цією Угодою, імпорту будь-якої продукції, що походить з території однієї Сторони, на територію

іншої Сторони збільшується у такій кількості, в абсолютному вираженні або відносно внутрішнього виробництва, і на таких умовах, що завдає або загрожує завданням серйозної шкоди галузі внутрішнього виробництва аналогічної продукції або продукції, що безпосередньо конкурує з імпортованою на території Сторони-імпортера, Сторона-імпортер може вжити двосторонні захисні заходи в обсязі, який мінімально необхідний для усунення або попередження шкоди, відповідно до пунктів 2-10 цієї статті.

2. Двосторонні захисні заходи повинні вживатися лише за наявності прямих доказів, що збільшення імпорту спричинило або загрожує спричинити серйозну шкоду, після проведення розслідування згідно зі статтями 3 і 4 Угоди СОТ про захисні заходи.

3. Сторона, яка має намір вжити двосторонні захисні заходи згідно із цією статтею, повинна негайно і в будь-якому разі до вжиття таких заходів повідомити інші Сторони. Повідомлення повинно містити всю суттєву інформацію, яка, зокрема, повинна включати докази завдання серйозної шкоди або загрози завдання серйозної шкоди, спричиненої збільшенням імпорту; точний опис продукції, якої це стосується, запропонований захід, а також запропоновану дату його впровадження, очікуваний строк дії і графік для поступового скасування заходу. Стороні, якої може стосуватися захід, повинна бути запропонована компенсація у формі еквівалентної по суті лібералізації торгівлі стосовно імпорту з будь-якої такої Сторони.

4. Якщо настають умови, зазначені в пункті 1, Сторона-імпортер може вжити заходів, що полягатимуть у:

- а) призупиненні подальшого скорочення будь-якої ставки митного збору, передбаченого цією Угодою для певного виду продукції, або:
- б) підвищенні ставок мита на певний вид продукції до рівня, що не перевищує найменшого з:
 - i) ставки мита відповідно до режиму найбільшого сприяння, що застосовується під час вжиття заходу, або
 - ii) ставки мита відповідно до режиму найбільшого сприяння, що застосовується на день, який безпосередньо передує даті набрання чинності цією Угодою.

5. Двосторонні захисні заходи можуть вживатися на строк, що не перевищує одного року. За виняткових умов після розгляду Спільним комітетом заходи можуть бути вжиті на максимальний загальний строк, який не перевищує три роки. Не повинні вживатися двосторонні захисні заходи стосовно імпорту продукції, яка перед цим була предметом таких заходів.

6. Спільний комітет повинен протягом 30 днів з дати повідомлення перевірити інформацію, подану згідно з пунктом 3, для того щоб сприяти виробленню взаємно прийняттого рішення стосовно справи. У разі відсутності такого рішення Сторона-імпортер може вжити заходів згідно з пунктом 4, щоб усунути проблему, і в разі відсутності взаємно погодженої компенсації Сторона, проти продукції якої було вжито заходів, може вжити компенсаційних заходів. Про двосторонні захисні і компенсаційні заходи необхідно негайно повідомити іншу Сторону. У виборі двостороннього захисного заходу і компенсаційного заходу

пріоритет повинен надаватися такому заходу, який найменше перешкоджає реалізації цієї Угоди. Компенсаційний захід зазвичай полягає у призупиненні переваг, що мають по суті однаковий торговельний ефект, або переваг, що по суті рівнозначні за обсягом додатковим митам, запровадження яких очікується в результаті вжиття двостороннього захисного заходу. Сторона, що вживає компенсаційних заходів, повинна їх уживати лише на мінімальний період, необхідний для досягнення еквівалентних по суті торговельних ефектів, і в будь-якому разі лише на час, коли вживається двосторонній захисний захід згідно з пунктом 4 цієї статті.

7. Після закінчення дії двостороннього захисного заходу ставка мита повинна бути встановлена на рівні, що діяв до початку застосування такого заходу.

8. У критичних обставинах, коли затримка у введенні двостороннього захисного заходу відповідно до цієї статті спричинить шкоду, яку буде важко виправити, Сторона може вжити тимчасовий двосторонній захисний захід згідно з попереднім визначенням, що існують явні докази того, що збільшення імпорту становить основну причину серйозної шкоди або загрози серйозної шкоди внутрішньому виробництву. Сторона, що має намір вжити таких заходів, повинна негайно повідомити про це інші Сторони. Протягом 30 днів з дати повідомлення повинні бути розпочаті процедури, зазначені в пунктах 2-6 цієї статті, у тому числі компенсаційні заходи. Будь-яка компенсація повинна враховувати весь період застосування тимчасового двостороннього захисного заходу і двостороннього захисного заходу.

9. Строк дії будь-якого тимчасового двостороннього захисного заходу не повинен перевищувати 200-денний період. Строк застосування будь-якого такого тимчасового двостороннього захисного заходу повинен враховуватися як частина строку застосування двостороннього захисного заходу, зазначеного в пункті 5, та будь-яких його продовжень. Будь-які збільшення тарифів повинні бути негайно компенсовані, якщо розслідування, описане в пункті 2, не довело, що мали місце умови, зазначені в пункті 1.

10. Через п'ять років з дати набрання чинності цією Угодою Сторони переглядатимуть в рамках Спільного комітету питання стосовно необхідності збереження можливості застосування двосторонніх захисних заходів у відносинах між ними. Якщо після першого перегляду Сторони вирішать зберегти таку можливість, після цього вони повинні через кожні дворічні періоди розглядати це питання в рамках Спільного комітету.

Стаття 2.17

Загальні винятки

Права й обов'язки Сторін стосовно загальних винятків регулюються статтею XX ГАТТ 1994, яка цим вводиться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 2.18

Винятки безпеки

Права й обов'язки Сторін стосовно винятків безпеки повинні регулюватися статтею XXI ГАТТ 1994, яка цим вводиться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 2.19
Платіжний баланс

1. Сторони повинні намагатися уникати введення заборонних заходів для цілей платіжного балансу.

2. Сторона, що має серйозні труднощі з платіжним балансом, або неминучу загрозу таких труднощів, може згідно з умовами, установленими ГАТТ 1994 і Домовленістю СОТ з приводу положень ГАТТ 1994 стосовно платіжного балансу, ужити обмежувальних торговельних заходів, які повинні бути не дискримінаційними та мати обмежений строк дії і які не можуть виходити за межі, що необхідні для виправлення ситуації з платіжним балансом.

3. Сторона, яка вживає заходів згідно із цією статтею, повинна негайно повідомити про це інші Сторони.

Розділ 3
ТОРГІВЛЯ ПОСЛУГАМИ

Стаття 3.1
Сфера застосування та рамки

1. Цей розділ стосується заходів, що вживаються Сторонами у сфері торгівлі послугами. Цей розділ застосовується до всіх сфер торгівлі послугами.

2. Стосовно авіатранспортних послуг цей розділ не повинен застосовуватися до заходів, що впливають на права перевезень або заходів, що впливають на послуги, безпосередньо пов'язані з виконанням прав перевезень, за винятком викладених у пункті 3 додатка ГАТС з Авіатранспортних послуг. Визначення з пункту 6 додатка ГАТС з Авіатранспортних послуг цим вводяться до змісту і є частиною цього розділу.

3. Статті 3.4, 3.5 і 3.6 не повинні застосовуватися до законів, норм або вимог, що регулюють придбання державними органами послуг для державних цілей, без наміру комерційного перепродажу чи наміру надання послуг для комерційного продажу.

Стаття 3.2
Упровадження положень ГАТС

Там, де положення цього розділу передбачають, що положення ГАТС вводяться до змісту і є частиною цього розділу, значення термінів, використовуваних в положеннях ГАТС, повинні розумітися таким чином:

- а) «член» означає «Сторона»;
- б) «графік» означає графік, який зазначено в статті 3.17 і який наведено в додатку VII, а також
- с) «специфічне зобов'язання» означає специфічне зобов'язання у графіку, зазначеному в статті 3.17 цього розділу.

Стаття 3.3
Визначення

Для цілей цього розділу:

а) наведені нижче визначення зі статті I ГАТС цим уведено до змісту і є частиною цієї Угоди:

- i) «торгівля послугами»;
- ii) «послуги», а також
- iii) «послуга, надана для виконання владних повноважень»;
- b) «заходи Сторін» означає заходи, яких уживають Сторони і які визначено в підпунктах «а, і» та «а, ii» пункту 3 статті I ГАТС;
- с) «постачальник послуги» означає будь-яку особу, що постачає або хоче постачати послугу¹;
- d) «фізична особа іншої Сторони» означає фізичну особу, яка згідно із законодавством Сторони є:
 - i) громадянином цієї Сторони, який проживає на території будь-якого із членів СОТ; або
 - ii) резидентом цієї Сторони, який постійно проживає на території будь-якої Сторони, якщо ця інша Сторона застосовує по суті таке саме ставлення до резидентів, як до своїх громадян у питаннях заходів під час торгівлі послугами. Для надання послуги через присутність фізичних осіб (Спосіб 4) це визначення стосується резидентів цієї іншої Сторони, які проживають на території будь-якої Сторони або на території будь-якого члена СОТ;
- e) «юридична особа іншої Сторони» означає юридичну особу, яка:
 - i) заснована або іншим чином організована за законами цієї іншої Сторони й бере участь в основних господарських операціях на території:
 - aa) будь-якої Сторони; або
 - bb) будь-якого члена СОТ і перебуває у власності або контролюється фізичними особами цієї іншої Сторони або юридичними особами, які відповідають умовам підпункту “i, aa”;
- або
- ii) у разі постачання послуги через комерційну присутність, якщо вона перебуває у власності або контролюється:
 - aa) фізичними особами цієї іншої Сторони; або
 - bb) юридичними особами цієї іншої Сторони, визначеними у підпункті “e, i”;
- f) наведені нижче визначення статті XXVIII ГАТС цим уведено до змісту і є частиною цієї Угоди:
 - i) «захід»;
 - ii) «надання послуги»;
 - iii) «заходи Членів, що здійснюють торгівлю послугами»;
 - iv) «комерційна присутність»;
 - v) «сектор» послуги;
 - vi) «послуга іншого Члена»;
 - vii) «монопольний постачальник послуги»;

¹ Якщо послуга не надана, або її хотіли надати безпосередньо через юридичну особу, але через інші форми комерційної присутності, ніж відділення чи представницький офіс, постачальник послуги (тобто юридична особа) повинен, через таку комерційну присутність погодити режим, наданий для постачальників послуги згідно з цим Розділом. Такий режим повинен поширюватися на комерційну присутність, через яку послуга була надана або її хотіли надати, і може не поширюватися на будь-які інші частини постачальника послуг, що знаходяться за межами території, де була надана послуга, чи її хотіли надати.

- viii) «споживач послуги»;
- ix) «особа»;
- x) «юридична особа»;
- xi) «перебувати у власності», «контролюватися» і «бути філіалом», а також
- xii) «прямі податки».

Стаття 3.4

Режим найбільшого сприяння

1. Без обмеження заходів, які вживаються згідно зі статтею VII ГАТС, і за винятком викладених у її Списку винятків з режиму найбільшого сприяння, що містяться в додатку VIII, Сторона повинна негайно і беззастережно надати режим стосовно всіх заходів, які стосуються надання послуг, самих послуг, або постачальників послуг іншої Сторони, що був би не менш сприятливий, ніж режим, який вона надає для подібних послуг і постачальників послуг будь-якої несторони.

2. Пункт 1 цієї статті не застосовується до режиму, що надається згідно з іншими існуючими або майбутніми договорами, укладеними однією зі Сторін і нотифікованими згідно зі статтею V або статтею V-bis ГАТС.

3. Якщо Сторона укладає або змінює договір, що зазначений у пункті 2, вона повинна негайно повідомити про це інші Сторони і прагне надати іншим Сторонами режим, не менш сприятливий, ніж той, що надається відповідно до такого договору. Зазначена вище Сторона повинна, за запитом будь-якої іншої Сторони, обговорити введення до змісту цієї Угоди режиму, не менш сприятливого, ніж той, що надається згідно із зазначеним вище договором.

4. Права й обов'язки Сторін стосовно переваг, наданих сусіднім державам, повинні регулюватися пунктом 3 статті II ГАТС, який вводиться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 3.5

Доступ до ринку

Зобов'язання з доступу до ринку повинні регулюватися статтею XVI ГАТС, яка цим вводиться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 3.6

Національний режим

Зобов'язання стосовно національного режиму повинні регулюватися статтею XVII ГАТС, яка цим вводиться до змісту і є частиною Угоди.

Стаття 3.7

Додаткові зобов'язання

Додаткові зобов'язання повинні регулюватися статтею XVIII ГАТС, яка цим вводиться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 3.8

Внутрішнє регулювання

1. У секторах, де прийняті конкретні зобов'язання, кожна Сторона повинна забезпечити, щоб усі заходи загального застосування, що впливають на торгівлю послугами, здійснювалися розумно, об'єктивно і неупереджено.

2. Кожна Сторона повинна мати або створити так швидко, як це практично можливо, судові, арбітражні або адміністративні органи чи процедури, які забезпечать на запит постачальника послуг, інтереси якого порушені, негайний розгляд адміністративних рішень, що впливають на торгівлю послугами, і, якщо це обґрунтовано, застосування заходів, які усувають відповідні адміністративні рішення, що впливають на торгівлю послугами. У випадках, коли зазначені процедури не є незалежними від структур, уповноважених приймати адміністративні рішення, про які йдеться, Сторона повинна гарантувати, що процедури дійсно забезпечують об'єктивний і неупереджений розгляд.

3. У разі коли необхідно мати дозвіл Сторони на поставку послуг, компетентні органи влади цієї Сторони повинні протягом розумного проміжку часу після подання заявки, оформленої згідно з національним законодавством, інформувати заявника про рішення, прийняте стосовно заявки. На запит заявника компетентні органи влади Сторони повинні надати без зайвої затримки інформацію про стан розгляду заявки.

4. Кожна Сторона повинна забезпечити адекватні процедури для перевірки компетентності фахівців будь-якої іншої Сторони.

Стаття 3.9

Визнання

1. Для виконання своїх відповідних стандартів або критеріїв для погодження, ліцензування або сертифікації постачальників послуг, кожна Сторона повинна належним чином розглянути будь-які запити іншої Сторони для того, щоб визнати отримані освіту або досвід, відповідність вимогам, надані ліцензії або сертифікати у цій іншій Стороні. Таке визнання може здійснюватися на підставі угоди або домовленості з цією іншою Стороною, або надаватися незалежно.

2. Коли Сторона на підставі угоди або домовленості визнає отриману освіту або досвід, відповідність вимогам або отримані ліцензії та сертифікати на території не-сторони, Сторона повинна надати іншій Стороні відповідну можливість обговорити її вхід до такої угоди або домовленості, існуючої або майбутньої, або обговорити рівнозначну угоду або домовленість з нею. Коли Сторона надає визнання незалежно, вона повинна надати відповідну можливість іншій Стороні, щоб показати, що отримані освіта і досвід, відповідність вимогам, отримані ліцензії і сертифікати на території тієї іншої Сторони також повинні визнаватися.

3. Будь-яка така угода чи домовленість або незалежне визнання повинні відповідати положенням угоди СОТ, зокрема пункту 3 статті VII ГАТС.

Стаття 3.10

Переміщення фізичних осіб

1. Ця стаття застосовується до заходів стосовно фізичних осіб, які є постачальниками послуг Сторони, і фізичних осіб Сторони, які найняті постачальником послуги Сторони для надання послуги.

2. Цей розділ не повинен застосовуватися до заходів стосовно фізичних осіб, які намагаються отримати доступ на ринок праці Сторони, а також не повинен застосовуватися до заходів стосовно громадянства, місця проживання чи працевлаштування на постійній основі.

3. Фізичним особам, яких охоплює конкретне зобов'язання, повинно бути дозволено надання послуги згідно з умовами цього зобов'язання.

4. Цей розділ не повинен перешкоджати Стороні застосовувати заходи для того, щоб регулювати в'їзд фізичних осіб іншої Сторони, або їхнє тимчасове перебування на її території, у тому числі такі заходи, які необхідні для захисту недоторканності кордонів, забезпечення упорядкованого руху фізичних осіб через її кордони, за умови, що такі заходи не застосовуються у такий спосіб, щоб звести до нуля чи зменшити переваги, які отримуються будь-якою Стороною за умовами конкретного зобов'язання¹.

Стаття 3.11

Прозорість

Права й обов'язки Сторін стосовно прозорості регулюються пунктами 1 і 2 статті III і статтею III-bis ГАТС, які цим вводяться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 3.12

Монополії і виключні постачальники послуг

Права й обов'язки Сторін стосовно монополій і виключних постачальників послуг повинні регулюватися пунктами 1, 2 і 5 статті VIII ГАТС, які цим вводяться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 3.13

Практика ділових відносин

Права й обов'язки Сторін стосовно практики ділових відносин повинні регулюватися статтею IX ГАТС, яка цим вводиться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 3.14

Платежі та перекази

1. За винятком обставин, передбачених у статті 3.15, Сторона не повинна застосовувати обмежень стосовно міжнародних переказів і платежів для поточних розрахунків з іншою Стороною.

2. Ніщо в цьому розділі не повинно торкатися прав та обов'язків Сторін згідно зі статтями угоди Міжнародного валютного фонду (далі — МВФ), у тому числі використання заходів обміну валюти, які проводяться відповідно до статей угоди МВФ, за умови, що Сторона не повинна накладати обмежень на капітальні операції, що суперечать її конкретним зобов'язанням стосовно таких операцій, за винятком згідно зі статтею 3.15 або на вимогу МВФ.

Стаття 3.15

Обмеження для захисту платіжного балансу

1. Сторони повинні намагатися уникати введення обмежень для захисту платіжного балансу.

¹ Сам факт вимоги отримання візи для фізичної особи не повинен уважатися таким, що скасовує або зменшує переваги згідно зі специфічним зобов'язанням.

2. Будь-яке обмеження для захисту платіжного балансу, прийняте або підтримуване Стороною згідно зі статтею XII ГАТС, повинне застосовуватися відповідно до цього розділу.

Стаття 3.16

Винятки

Права й обов'язки Сторін стосовно загальних винятків і винятків безпеки повинні регулюватися статтею XIV і пунктом 1 статті XIV-bis ГАТС, які цим вводяться до змісту і є частиною цієї Угоди.

Стаття 3.17

Графіки специфічних зобов'язань

1. Кожна Сторона повинна встановити в графіку специфічні зобов'язання, які вона бере на себе згідно зі статтями 3.5, 3.6 і 3.7 цієї Угоди. Стосовно секторів, де такі зобов'язання взято, на кожному графіку повинно бути зазначено:

- a) строки, обмеження й умови доступу до ринку;
- b) умови та застереження стосовно національного режиму;
- c) зобов'язання, що стосуються додаткових зобов'язань, перелічені в статті 3.7, а також
- d) у відповідних випадках, часові рамки для впровадження таких зобов'язань і дату набрання чинності такими зобов'язаннями.

2. Заходи, не сумісні зі статтями 3.5 і 3.6 цієї Угоди, повинні вживатися, як зазначено у пункті 2 статті XX ГАТС .

3. Графіки специфічних зобов'язань Сторін містяться в додатку VII.

Стаття 3.18

Зміна графіків специфічних зобов'язань

Сторони повинні згідно з письмовим запитом Сторони проводити консультації, щоб обговорити будь-які зміни або відкликання конкретного зобов'язання з графіка специфічних зобов'язань Сторони, що зробила такий запит. Консультації повинні бути проведені протягом трьох місяців після того, як Сторона зробила свій запит. У консультаціях Сторони повинні прагнути забезпечити, щоб загальний рівень взаємовигідних зобов'язань був не менш сприятливим для торгівлі, ніж той, що був відображений у графіку специфічних зобов'язань перед проведенням консультацій. Зміни графіків специфічних зобов'язань є предметом процедур, установлених у статтях 8 і 10.5 цієї Угоди.

Стаття 3.19

Перегляд

Для подальшої лібералізації торгівлі послугами між собою, а особливо усунення практично всієї залишкової дискримінації у десятирічний період, Сторони повинні переглядати свої графіки специфічних зобов'язань і свої списки винятків з режиму найбільшого сприяння принаймні раз на два роки або частіше, якщо це погоджено, беручи до уваги особливо будь-яку самостійну лібералізацію та роботу, що ведеться за сприяння СОТ. Перший такий перегляд повинен відбутися не пізніше як через три роки після набрання чинності цією Угодою.

Стаття 3.20

Додатки

Наведені нижче додатки становлять невід'ємну частину цього розділу:
додаток VII — Графіки специфічних зобов'язань;
додаток VIII — Списки винятків з режиму найбільшого сприяння;
додаток IX — Фінансові послуги, а також
додаток X — Телекомунікаційні послуги.

**Розділ 4
ІНВЕСТИЦІЇ**

Стаття 4.1

Сфера застосування

1. Цей розділ застосовується до інвестицій на території однієї Сторони, здійснених інвестором іншої Сторони, які становлять або належать до прямих інвестицій. Він не стосується інвестицій у сектори послуг, які розглядаються в розділі 3¹.

2. Цей розділ застосовується до інвестицій незалежно від того, були вони здійснені до чи після того, як Угода набрала чинності. Він не застосовується, однак, до спорів, які виникли внаслідок подій, що відбулися до набрання чинності Угодою.

3. Положення цього розділу застосовуються без шкоди для тлумачення або застосування прав та обов'язків передбачених будь-яким іншим міжнародним договором, який стосується інвестицій та оподаткування й Сторонами якого є Україна та одна чи кілька країн — членів ЄАВТ.

Стаття 4.2

Визначення

Для цілей цього розділу

а) «прямі інвестиції» означають участь інвестора в капіталі підприємства, яка становить не менше 10 відсотків прямого чи опосередкованого володіння обсягу корпоративних прав цього підприємства. «Непряме володіння» стосується обсягу корпоративних прав, який належить інвестору згідно з відповідними уточненнями МВФ до визначення поняття «прямі інвестиції»;

б) «підприємство Сторони» означає будь-яку юридичну особу або іншу організацію, засновану або іншим чином організовану згідно з законодавством однієї зі Сторін, яка займається підприємницькою діяльністю на території тієї самої або іншої Сторони;

в) «інвестиції» означають всі види активів, у тому числі, але не обмежуючися ними: будь-яка акціонерна або інша участь у капіталі підприємства; право вимоги боргу та право вимоги виконання; права інтелектуальної власності; права, які надаються відповідно до закону або за договором, такі як концесії, ліцензії та дозволи, а також будь-які права на рухоме й нерухоме майно;

¹ Для уникнення сумнівів Сторони підтверджують, що послуги, які спеціально виключені зі сфери застосування розділу 3 (права на повітряні перевезення) вважаються такими, що покриваються секторами послуг, і, таким чином, не належать до сфери застосування розділу Інвестиції.

d) «інвестиційна діяльність» означає створення, придбання, розширення, управління, проведення, експлуатацію, технічне обслуговування, користування, володіння і продаж або інше відчуження інвестицій;

e) «інвестиції інвестора Сторони» означають інвестицію, яка безпосередньо чи опосередковано знаходиться у власності інвестора цієї Сторони або контролюється ним;

f) «інвестор Сторони» означає:

i) фізичну особу, яка має громадянство або дозвіл на постійне проживання в Стороні згідно із чинним законодавством;

ii) юридичну особу або іншу організацію, яка заснована або іншим чином організована згідно із законодавством Сторони і здійснює значний обсяг ділових операцій на території будь-якої Сторони, незалежно від того, спрямована її діяльність на отримання прибутку чи ні, та незалежно від того, чи є вона приватною або державною інституцією, яка здійснює або здійснила інвестиції на території іншої Сторони.

g) «захід» означає будь-який захід, здійснений Стороною, у формі закону, постанови, правила, порядку, рішення, адміністративної дії тощо.

Стаття 4.3 Загальний режим

Кожна Сторона надає інвесторам іншої Сторони, їхнім інвестиціям, режим згідно з міжнародним правом, у тому числі справедливе та рівноправне ставлення і повний захист та безпеку.

Стаття 4.4 Національний режим

Кожна Сторона з урахуванням винятків, установлених статтею 4.11, і застереженнями, викладеними в додатку XI, повинна надавати інвесторам іншої Сторони та їхнім інвестиціям режим не менш сприятливий, ніж той, який у подібних ситуаціях вона надає власним інвесторам та їхнім інвестиціям, що стосуються інвестиційної діяльності на її території.

Стаття 4.5 Режим найбільшого сприяння

1. За винятком випадків, передбачених у додатку XII, кожна Сторона повинна надавати інвесторам іншої Сторони та їхнім інвестиціям режим не менш сприятливий, ніж той, який вона надає у подібних ситуаціях інвесторам держав, які не є стороною цієї Угоди, та їхнім інвестиціям, що стосуються інвестиційної діяльності на її території.

2. Якщо одна зі Сторін надає преференційний режим для інвестицій інвесторів будь-якої держави, яка не є стороною цієї Угоди, шляхом укладення угоди про вільну торгівлю, митний союз, спільний ринок або іншого договору про економічну інтеграцію, вона не зобов'язана застосовувати такий режим до інвестицій інвесторів іншої Сторони. Те саме застосовується до режиму, наданого Стороною шляхом укладення будь-якого договору про захист інвестицій або угоди про запобігання подвійному оподаткуванню.

3. Якщо одна зі Сторін після того, як ця Угода набрала чинності, шляхом укладення договору, зазначеного в пункті 2 цієї статті, надала державі, що не є стороною цієї Угоди, режим більш сприятливий ніж той, що надається цією Угодою, така Сторона повинна розглянути запит іншої Сторони стосовно включення в цю Угоду більш вигідного режиму, наданого країні, що не є стороною цієї Угоди.

Стаття 4.6

Доступ до судових інстанцій

Кожна Сторона на своїй території надаватиме інвесторам іншої Сторони режим не менш сприятливий, ніж той, який вона надає власним інвесторам або інвесторам країни, яка не є стороною цієї Угоди, стосовно юрисдикції її судів, а також її адміністративних трибуналів та судових установ, як стосовно подання позовів, так і для захисту прав інвесторів.

Стаття 4.7

Ключовий персонал

1. Сторони відповідно до свого законодавства стосовно в'їзду, проживання та працевлаштування фізичних осіб, справедливо розглядатимуть запити інвесторів іншої Сторони та персоналу, який найняли ці інвестори або підприємства з їхніми інвестиціями, стосовно в'їзду й тимчасового перебування на територіях Сторін для здійснення діяльності, пов'язаної з управлінням, обслуговуванням, користуванням, володінням, поширенням або розміщенням відповідних інвестицій, у тому числі надання консультацій або основних технічних послуг.

2. Сторони відповідно до свого законодавства дозволяють інвесторам іншої Сторони, які мають інвестиції на їхніх територіях, та підприємствам з інвестиціями таких інвесторів наймати будь-яку особу на вибір інвестора або підприємства з інвестиціями такого інвестора, незважаючи на її національну належність і громадянство, за умови, що ця особа має дозвіл на в'їзд, перебування та працевлаштування на території іншої Сторони і таке працевлаштування відповідає умовам та строку дії дозволу, що був наданий цій особі.

3. Сторони відповідно до свого законодавства надаватимуть дозвіл на тимчасовий в'їзд та перебування, а також необхідну підтверджувальну документацію чоловіку або дружині та неповнолітнім дітям фізичної особи, якій надано дозвіл на тимчасовий в'їзд, перебування та працевлаштування згідно з пунктами 1 та 2. Чоловік або дружина та неповнолітні діти отримують дозвіл на перебування на період, визначений для такої особи.

Стаття 4.8

Право на регулювання

1. Ніщо в цьому розділі не повинно тлумачитись як перешкода Стороні уживати, підтримувати або впроваджувати будь-який захід відповідно до цього розділу, який відповідає державним інтересам, зокрема, такі заходи, які забезпечили б охорону здоров'я, безпеку та захист навколишнього середовища, а також обґрунтовані заходи для пруденційних цілей.

2. Будь-яка Сторона не повинна відмовлятися або іншим чином відходити чи пропонувати відмовлятися або іншим чином відходити від таких заходів, як за-

охочення створення, придбання, розширення та утримання на своїй території інвестицій інвесторів Сторони або тих хто не є сторонами цієї Угоди.

Стаття 4.9

Прозорість

Закони, нормативно-правові акти, судові рішення та адміністративні правила загального застосування, які застосовуються будь-якою Стороною, а також чинні між Сторонами угоди, які стосуються питань, охоплених цим розділом, повинні бути опубліковані у найкоротші строки або іншим чином розміщені для публічного ознайомлення таким чином, щоб дозволити Сторонам та інвесторам ознайомитися з ними. Положення цієї статті не вимагає від будь-якої Сторони розкриття інформації, яка б перешкождала виконанню законодавства або іншим чином суперечила державним інтересам, або завдавала шкоди комерційним інтересам будь-якого інвестора.

Стаття 4.10

Інвестиційні заходи, пов'язані з торгівлею

Сторони підтверджують свої зобов'язання згідно з Угодою СОТ про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (тут і далі — ТРИМС) і тим самим уключають положення ТРИМС як частину цієї Угоди.

Стаття 4.11

Застереження

1. Національний режим, передбачений у статті 4.4, не поширюється на:

- a) будь-які застереження, які включені Стороною до додатка XI;
- b) зміни до застережень, що охоплюються підпунктом «а» настільки, наскільки такі зміни не зменшують відповідності застереження статті 4.4;
- c) будь-яке нове застереження, прийняте Стороною та внесені до додатка XI, яке не впливає на загальний рівень зобов'язань цієї Сторони згідно із цією Угодою;

настільки, наскільки такі застереження не суперечать статті 4.4.

2. У рамках оглядів, передбачених статтею 4.15, Сторони зобов'язуються переглядати статус застережень, викладених у додатку XI, для їхнього скорочення або скасування.

3. Будь-яка Сторона будь-коли може, або на прохання іншої Сторони, або односторонньо, скасувати цілком або частково застереження, що викладені в додатку XI, шляхом письмового повідомлення про це інших Сторін.

4. Будь-яка Сторона будь-коли може включити нове застереження до додатка XI відповідно до підпункту «с» пункту 1 цієї статті, шляхом письмового повідомлення інших Сторін. У разі отримання такого письмового повідомлення інші Сторони можуть надіслати запит про проведення консультацій стосовно такого застереження. Після отримання запиту про консультації Сторона, яка вносить нове застереження, повинна розпочати консультації з іншими Сторонами.

Стаття 4.12

Платежі та перекази

1. За винятком обставин, передбачених у статті 4.13, Сторона не запроваджує обмежень стосовно поточних платежів та руху капіталу, пов'язаних з прямими інвестиціями, охоплених цим розділом.

2. Ніщо в цьому розділі не впливає на права й зобов'язання Сторін відповідно до статей Угоди МВФ, у тому числі використання валютних операцій, які відповідають згаданим статтям, за умови, що Сторона не запроваджує обмеження на капітальні операції, що не відповідають її зобов'язанням згідно із цим розділом.

Стаття 4.13

Обмеження для захисту платіжного балансу

1. Сторони докладатимуть зусиль для уникнення запровадження обмежень для захисту платіжного балансу.

2. Права і обов'язки Сторін стосовно таких обмежень повинні регулюватися пунктами 1–3 статті XII ГАТС, які цим включено до змісту і є частиною цього розділу, *mutatis mutandis*.

3. Сторона, що запроваджує або застосовує такі обмеження у найкоротший строк повинна поінформувати Спільний комітет.

Стаття 4.14

Винятки

Права й обов'язки Сторін стосовно загальних винятків регулюються статтею XIV ГАТС, яка цим включена до змісту і є частиною цього розділу, *mutatis mutandis*.

Стаття 4.15

Умови перегляду

Держави ЄАВТ та Україна підтверджують свої зобов'язання переглядати інвестиційний режим та рух інвестицій між своїми територіями, сумісними з своїми обов'язками в рамках міжнародних інвестиційних угод, не пізніше ніж через три роки після набрання чинності цією Угодою з регулярною періодичністю.

Розділ 5

ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Стаття 5

Захист інтелектуальної власності

1. Сторони повинні надавати і забезпечувати відповідний ефективний і не-дискримінаційний захист прав інтелектуальної власності, передбачати заходи для примусового забезпечення їхнього захисту від порушень, підробок та піратства, згідно з положеннями цієї статті, додатка XIII до цієї Угоди і міжнародних угод, на які посилаються ця стаття та зазначений додаток.

2. Сторони повинні надавати громадянам іншої Сторони режим не менш сприятливий, ніж той, що вони надають своїм громадянам. Звільнення від цього

зобов'язання повинне здійснюватися відповідно до чинних положень статей 3 і 5 Угоди СОТ про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15 квітня 1994 року (далі — Угода ТРІПС).

3. Сторони повинні надавати громадянам іншої Сторони режим не менш сприятливий, ніж той, що вони надають громадянам будь-якої іншої держави. Звільнення від цього зобов'язання повинне здійснюватися відповідно до чинних положень Угоди ТРІПС, а саме статей 4 і 5 цієї Угоди.

4. Сторони погоджуються на запит будь-якої іншої Сторони до Спільного комітету, переглянути положення стосовно захисту прав інтелектуальної власності, які містяться в цій статті й у додатку XIII, з наміром подальшого поліпшення рівня захисту і недопущення або усунення торговельних викривлень, спричинених існуючими рівнями захисту прав інтелектуальної власності.

Розділ 6 ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ

Стаття 6.1

Мета

Сторони забезпечують взаємне та ефективне відкриття своїх ринків державних закупівель відповідно до положень цього розділу та його додатків з тим щоб максимально збільшити конкурентні можливості для постачальників і зробити державні витрати більш ефективними.

Стаття 6.2

Сфера застосування

Цей розділ застосовується до будь-якого заходу, що стосується охоплюваної закупівлі. Для цілей цього розділу «охоплювана закупівля» означає закупівлю для державних цілей товарів та послуг чи будь-якого поєднання зазначеного як визначено в статті 1 додатка XIV чи будь-якої їхньої комбінації, як зазначено в статті 2 додатка XIV та в додатку XV.

Стаття 6.3

Системи закупівель

Сторони забезпечують відповідність своїх систем закупівель положенням, визначеним у додатку XIV та додатку XV, та дотримання своїми закупівельними організаціями положень, визначених у цих додатках.

Стаття 6.4

Національний режим та недискримінація

1. Стосовно будь-якого заходу стосовно охоплюваної закупівлі кожна зі Сторін повинна забезпечити, щоб її закупівельні організації без зволікань та безумовно надавали стосовно товарів і послуг будь-якої іншої Сторони та постачальників будь-якої іншої Сторони, яка пропонує товари або послуги, режим не менш сприятливий, ніж той, який надають вітчизняним товарам, послугам та постачальникам.

2. Стосовно будь-якого заходу стосовно охоплюваної закупівлі кожна зі Сторін повинна забезпечити, щоб її закупівельні організації:

- a) не створювали постачальнику, заснованому в цій країні, режиму, який є менш сприятливим, ніж той, що надається іншому постачальнику, заснованому в цій країні, на підставі ступеня іноземної приналежності або власності, а також
- b) не створювали дискримінаційного режиму місцевому постачальнику на підставі того, що він є постачальником товарів або послуг іншої Сторони.

Стаття 6.5

Проведення закупівлі

Сторона повинна забезпечити, щоб її закупівельні організації проводили охоплювану закупівлю прозоро та неупереджено:

- a) відповідно до цього розділу, із застосуванням методів, таких як відкрита тендерна процедура, вибіркова тендерна процедура та обмежена тендерна процедура, як це визначено у статтях 11–13 додатка XIV;
- b) уникаючи конфлікту інтересів, а також
- c) запобігаючи корупційним діям.

Стаття 6.6

Правила походження

Для цілей охоплюваної закупівлі жодна Сторона не застосовує правил походження, які відрізняються від правил походження, що застосовуються Стороною в той самий час при звичайній торгівлі.

Стаття 6.7

Взаємозаліки

Стосовно охоплюваної закупівлі Сторона повинна забезпечити, щоб її закупівельні організації не вимагали, не враховували, не встановлювали та не застосовували у примусовому порядку будь-які взаємозаліки.

Стаття 6.8

Публікація інформації про закупівлі

1. Кожна Сторона без зволікання публікує інформацію про будь-який захід загального застосування, що стосується державних закупівель, та будь-які зміни, унесені до відповідного заходу, в офіційно визначеному електронному або друкованому засобі інформації, що широко розповсюджується та залишається легкодоступним для громадськості.

2. Кожна Сторона на запит іншої Сторони надає роз'яснення стосовно зазначеної інформації.

Стаття 6.9

Інформаційні технології

1. Сторони, наскільки це можливо, намагатимуться використовувати електронні засоби комунікації для здійснення ефективного поширення інформації стосовно державних закупівель, зокрема інформації стосовно тендерних можливостей, яка надається закупівельними організаціями при цьому дотримуючися принципів прозорості й недискримінації.

2. Під час проведення охоплюваної закупівлі електронними засобами закупівельна організація:

- a) забезпечує, щоб закупівля проводилася з використанням систем інформаційних технологій та програмного забезпечення, у тому числі тих, що стосуються перевірки прав доступу до інформації та її криптографічного захисту, що є загальнодоступними та можуть взаємодіяти з іншими загальнодоступними системами інформаційних технологій та програмним забезпеченням, а також
- b) підтримувати механізми, що забезпечують достовірність заявок про участь і тендерних пропозицій, у тому числі час отримання та попередження несанкціонованого доступу.

Стаття 6.10

Співробітництво

1. Сторони визнають важливість співробітництва для поліпшення взаєморозуміння їхніх відповідних державних систем закупівель та для поліпшення доступу на відповідні ринки цих Сторін, зокрема для постачальників малого бізнесу.

2. Сторони докладатимуть зусиль для співробітництва у сфері державних закупівель шляхом обміну досвідом та інформацією стосовно останніх досягнень та нормативно-правової бази.

3. Технічна допомога буде надаватися за наявності належним чином поданих запитів.

Стаття 6.11

Загальні винятки

1. Ніщо в цьому розділі не тлумачиться таким чином, який завадить будь-якій Стороні вживати будь-яких заходів або не розкривати будь-якої інформації, які вона вважає необхідними для захисту її суттєвих інтересів безпеки, пов'язаних із закупівлею зброї, боєприпасів або військових матеріалів, або закупівлею, необхідною для національної безпеки або для цілей національної оборони.

2. З урахуванням вимоги, що такі заходи не повинні застосовуватися у спосіб, який стане засобом довільної або невинуватої дискримінації між країнами, де існують подібні умови, або замаскованим обмеженням міжнародної торгівлі, ніщо в цьому розділі не тлумачиться таким чином, який завадить будь-якій Стороні встановлювати або виконувати заходи необхідні для захисту громадської моралі, правопорядку чи безпеки, життя або здоров'я людей, тварин або рослин, інтелектуальної власності; або пов'язані з продуктами чи послугами осіб з обмеженими можливостями або філантропічних установ чи працею в'язнів.

Стаття 6.12

Зміни та виправлення сфери охоплення

1. Сторона може змінити або виправити її сферу охоплення, визначену в додатку XIV або в додатку XV, за умови, що:

- a) така Сторона повідомить іншу Сторону в письмовій формі;
- b) така Сторона одночасно пропонує адекватні компенсаційні корегування для збереження рівня охоплення, який співвідноситься з рівнем охоплен-

ня, що існував до внесення змін, за винятком випадків, передбачених у пункті 2 цієї статті, та

- с) жодна зі Сторін не висловила заперечення у письмовій формі протягом 45 днів з дати повідомлення. Сторони можуть домовитися про продовження кінцевого строку до завершення своїх внутрішніх процедур.

2. Сторона не повинна забезпечувати компенсаційні коригування, коли Сторони погоджуються з тим, що запропонована зміна охоплює закупівельну організацію, над якою Сторона фактично скасувала свій контроль чи вплив. Коли Сторона заперечує проти твердження, що такий державний контроль або вплив було фактично скасовано, така Сторона може запитати додаткову інформацію або проведення консультацій для уточнення характеру будь-якого державного контролю або впливу і досягнення домовленості про продовження охоплення закупівельної організації.

3. Поправки відповідно до цієї статті набирають чинності через 45 днів після дати розповсюдження повідомлення або після закінчення погодженого часу для подання заперечень на таке повідомлення. Сторона, яка звернулася з проханням про внесення зміни або виправлення, повинна повідомити депозитарію про таку зміну або виправлення.

Стаття 6.13

Подальші переговори

У разі коли в майбутньому одна зі Сторін надасть третій стороні додаткові переваги у сфері доступу та обсягів її відповідних ринків державних закупівель, які погоджено в цьому розділі та додатках XIV та XV, така Сторона повинна погодитись, у разі відповідного запиту будь-якої іншої зі Сторін, вступити у переговори для розширення сфери охоплення на взаємних засадах.

Розділ 7

КОНКУРЕНЦІЯ

Стаття 7

Правила конкуренції, що стосуються компаній

1. Наведена нижче практика є не сумісною з належним функціонуванням цієї Угоди, оскільки вона може негативно впливати на торгівлю між державами ЄАВТ та Україною:

- а) всі угоди між підприємствами, рішення асоціацій підприємств та погодження практики між підприємствами, які мають на меті або здійснюють перешкоджання, обмеження або викривлення конкуренції;
- б) зловживання одним або кількома підприємствами домінуючим положенням на територіях Сторін у цілому або на переважній частині території.

2. Положення пункту 1 цієї статті також поширюються на діяльність державних компаній та компаній, яким Сторони надають виключні, або ексклюзивні, права, якщо тільки застосування цих положень не перешкоджає виконанню, згідно із законом або фактично відповідно до державних завдань, покладених на них.

3. Жодне положення пункту 2 цієї статті не повинно тлумачитися як таке, що перешкоджає будь-якій Стороні створювати або зберігати державні підприємства, надавати підприємствам виключні, або ексклюзивні, права або залишати чинними такі права.

4. Положення пунктів 1 і 2 цієї статті не повинні тлумачитися як такі, що створюють будь-які прямі зобов'язання для підприємств.

5. Сторони визнають важливість співробітництва та проведення консультацій для припинення антиконкурентних практик, зазначених у пунктах 1 і 2 цієї статті, або усунення їхнього негативного впливу на торгівлю. Сторони можуть здійснювати таке співробітництво та проводити консультації через свої компетентні органи. Співробітництво включатиме обмін відповідною інформацією, доступною Сторонам. Жодна Сторона не повинна розкривати інформацію, яка є конфіденційною відповідно до її законодавства.

6. Для зміцнення взаєморозуміння між Сторонами або вирішення будь-яких питань, що впливають з цього розділу, і без шкоди для самостійності кожної зі Сторін у сфері розробки, підтримки і забезпечення своєї конкурентної політики та законодавства Сторона може вимагати проведення консультацій у рамках Спільного комітету. Зазначена вимога повинна містити причини проведення консультацій. Консультації згідно зі статтею 9.3 повинні проводитися оперативно для досягнення результату відповідно до цілей, викладених у цьому розділі. Заінтересовані Сторони надають Спільному комітету всебічну підтримку та необхідну інформацію.

7. За винятком права на консультації відповідно до пункту 6, жодна зі Сторін не може вдаватися до врегулювання спорів у рамках цієї Угоди з будь-якого питання, що виникає згідно із цією статтею.

Розділ 8 ІНСТИТУЦІЙНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 8 Спільний комітет

1. Цим Сторони засновують Спільний комітет Україна — ЄАВТ. Він повинен складатися з представників Сторін, які повинні очолюватися міністрами або делегованими ними для цієї мети старшими посадовими особами.

2. Спільний комітет повинен:

- a) контролювати і здійснювати нагляд за впровадженням цієї Угоди, поміж іншого, за допомогою повного перегляду застосування положень цієї Угоди, з відповідним підходом до будь-яких конкретних переглядів, що передбачені цією Угодою;
- b) стежити за можливістю подальшого усунення бар'єрів в торгівлі та інших обмежувальних заходів, що стосуються торгівлі між Україною і державами ЄАВТ;
- c) стежити за подальшим розвитком цієї Угоди;
- d) контролювати роботу всіх підкомітетів і робочих груп, створених відповідно до цієї Угоди;

- e) прагнути вирішувати спори, які можуть виникнути у зв'язку з тлумаченням або застосуванням цієї Угоди, а також
- f) розглядати будь-які інші питання, що можуть стосуватися дії цієї Угоди.

3. Спільний комітет може вирішити створити такі підкомітети і робочі групи, які він вважатиме за необхідні для допомоги у виконанні своїх завдань. Якщо інше не передбачене у цій Угоді, підкомітети і робочі групи повинні працювати згідно з мандатом, установленим Спільним комітетом.

4. Спільний комітет приймає рішення, як це передбачено в цій Угоді, і може давати рекомендації, на основі консенсусу.

5. Спільний комітет повинен збиратися через два роки після набрання чинності цією Угодою. Після цього, він повинен збиратися за взаємною згодою, коли це необхідно, але зазвичай кожних два роки. Його зібраннями повинні керувати спільно Україна і одна з держав ЄАВТ. Спільний комітет повинен визначити регламент своєї діяльності.

6. Кожна Сторона будь-коли може шляхом письмового повідомлення зробити запит на проведення спеціального засідання Спільного комітету. Таке засідання повинно відбутися протягом 30 днів з моменту отримання запиту, якщо Сторони не погодять інше.

7. Спільний комітет може приймати рішення про внесення змін і доповнень до додатків і протоколів до цієї Угоди. Такі зміни й доповнення набирають чинності в порядку, визначеному у відповідному рішенні прийнятому Спільним комітетом.

Розділ 9 ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Стаття 9.1

Сфера застосування та рамки

1. Положення цього розділу повинні застосовуватися до вирішення будь-яких спорів, що стосуються тлумачення або застосування цієї Угоди за винятком випадків, передбачених цією Угодою.

2. Споры з одного і того самого приводу, що виникають згідно із цією Угодою і Угодою СОТ, можуть врегульовуватися у будь-якому суді на розсуд Сторони, що подає скаргу¹. Обраний суд повинен використовуватися для виключення інших судів.

3. Для цілей пункту 2, вирішення спорів відповідно до Угоди СОТ вважається ініційованим у разі подання Стороною запита про створення групи експертів згідно зі статтею 6 Домовленості СОТ стосовно вирішення спорів, тоді як вирішення спорів відповідно до цієї Угоди вважається ініційованим у разі подання запиту про арбітраж відповідно до пункту 1 статті 9.4 цього розділу.

4. Перед тим, як Сторона ініціюватиме вирішення спорів згідно з Угодою СОТ проти іншої Сторони, така Сторона повинна повідомити всі інші Сторони про свій намір.

¹ У цьому розділі поняття «Сторона», «Сторона спору», «Сторона, що подає скаргу» і «Сторона, на яку подають скаргу» можуть охоплювати одну й більше Сторін.

Стаття 9.2

Добрі послуги, примирення або посередництво

1. Добрі послуги, примирення і посередництво є процедурами, які виконуються добровільно, якщо Сторони про це домовляться. Вони можуть початися і бути завершені будь-коли. Вони можуть тривати, поки, відповідно до цього розділу, тривають процедури створення арбітражної комісії.

2. Процеси розгляду спорів, які передбачають добрі послуги, примирення і посередництва, повинні бути конфіденційними і не обмежувати прав Сторін у будь-яких інших судових процесах.

Стаття 9.3

Консультації

1. Сторони повинні завжди намагатися домовитися про тлумачення і застосування цієї Угоди, а також докладати всі зусилля шляхом співробітництва і проведення консультацій для досягнення взаємоприйняттого рішення, яке би взаємно задовольняла Сторони з будь-якого питання, що виникає відповідно до цієї статті.

2. Сторона може вимагати у письмовій формі проведення консультацій з іншою Стороною, якщо вона вважає, що заходи або інші питання суперечать цій Угоді. Сторона, що вимагає консультацій, повинна одночасно повідомити про це інші Сторони. Сторона, до якої надіслано запит, повинна відповісти на нього протягом десяти днів з дати його отримання. Консультації повинні відбуватися в рамках Спільного комітету, якщо Сторони, що надсилають і отримують запит про проведення консультацій, не домовляться про інше.

3. Консультації повинні початися протягом тридцяти днів з дати отримання запиту про проведення консультацій. Консультації з невідкладних питань, у тому числі стосовно продукції, що швидко псується, повинні розпочатися протягом п'ятнадцяти днів після отримання запиту про проведення консультацій. Сторона, що подала запит про проведення консультацій, має право вимагати створення арбітражної комісії згідно зі статтею 9.4, якщо Сторона, якій надіслано запит, не відповідає протягом десяти днів, або не вступає в консультації протягом тридцяти днів з дати отримання запиту про проведення консультацій, або протягом п'ятнадцяти днів з приводу невідкладних питань.

4. Сторони спору повинні надати достатню інформацію, щоб провести повну перевірку, яким чином заходи чи інші дії не сумісні з цією Угодою, та поводитися з будь-якою конфіденційною інформацією або інформацією, що є власністю компанії, якою вони в ході консультацій обмінялися з іншою Стороною, таким самим чином, як з такою інформацією поводитьься Сторона, що її надала.

5. Консультації повинні бути конфіденційними і не обмежувати прав Сторін у будь-яких подальших процесах.

6. Сторони спору повинні інформувати інші Сторони про будь-яке взаємно погоджене вирішення спірного питання.

Стаття 9.4

Створення арбітражної комісії

1. Якщо консультації, зазначені в статті 9.3, не допомогли вирішити спір протягом 60 днів, або 30 днів з невідкладних питань, у тому числі спір з приводу то-

варів, що швидко псуються, після дати отримання запиту про консультації Сто-роною, на яку подали скаргу, можливе звернення до арбітражної комісії шляхом подання письмового запиту від Сторони, що подала скаргу, на Сторону, на яку скаржаться. Копія цього запиту повинна бути передана іншим Сторонам цієї Угоди, щоб вони могли визначитись, чи брати їм участь у спорі.

2. Запит до арбітражу повинен описувати конкретні заходи або інші спірні питання і надавати коротке викладення правових підстав для скарги.

3. Арбітражна комісія повинна включати в себе трьох членів, які повинні бути призначені згідно з «Факультативними нормами вирішення в арбітражному порядку спорів між двома державами у постійній палаті третейського суду» від 20 жовтня 1992 року (далі — Факультативні норми). Датою скликання арбітражної комісії є дата, коли призначено її голову.

4. Якщо Сторони спору не погодили іншого, арбітражній комісії протягом 20 днів з дати отримання запиту про скликання такої комісії повинні бути надані такі повноваження:

«У світлі відповідних положень цієї Угоди вивчити питання, зазначені у запиті на створення арбітражної комісії відповідно до статті 9.4, прийняти юридичні і фактичні рішення, а також рекомендації, якщо такі є, для вирішення спору і виконання рішення суду».

5. Якщо більш ніж одна Сторона вимагає скликання арбітражної комісії з приводу одного й того самого питання, або якщо запит уключає більш ніж одну Сторону, що захищається, і якщо це можливо, то повинна бути створена єдина арбітражна комісія для вивчення скарг з приводу одного і того самого питання.

6. Сторона, яка не є стороною спору, має право після отримання письмового повідомлення Сторін спору, робити до арбітражної комісії письмові подання, отримувати документи, у тому числі додатки від Сторін спору, відвідувати слухання й робити усні заяви.

Стаття 9.5

Процедури арбітражної комісії

1. Якщо інше не зазначено в цій Угоді чи не погоджене Сторонами спору, процедури арбітражної комісії повинні регулюватися диспозитивними нормами.

2. Арбітражна комісія повинна вивчити питання, зазначені у запиті про скликання арбітражної комісії у світлі відповідних положень цієї Угоди, які тлумачаться відповідно до правил тлумачення міжнародного публічного права.

3. Якщо Сторони спору не погодили іншого, слухання арбітражної комісії повинні відбуватися в Женеві. Мовою будь-якого розгляду спору повинна бути англійська. Слухання арбітражної комісії повинні бути відкритими для громадськості, якщо Сторони спору не погодили іншого.

4. Не повинно бути спілкування на користь однієї сторони з арбітражною комісією стосовно питання, що розглядається.

5. Письмові подання Сторін, письмові версії усних заяв і відповідей на запитання, поставлені арбітрами, повинні одночасно з тим, як вони подаються до арбітражної комісії, бути передані цією Стороною іншій Стороні спору і будь-який інший Стороні, яка виступила з повідомлення відповідно до пункту 6 статті 9.4.

6. Сторони повинні поводитися з інформацією як з конфіденційною, якщо вона подана будь-якою іншою Стороною арбітражній комісії як конфіденційна.

7. Рішення арбітражної комісії повинне бути прийняте більшістю її членів. Будь-який член може висловлювати окремі думки з питань, що не погоджені одностайно. Арбітражна комісія не має права розголошувати, які члени належать до більшості, чи до меншості стосовно рішення.

Стаття 9.6

Звіт арбітражної комісії

1. Арбітражна комісія повинна, як загальне правило, подати початковий звіт, що містить її висновки і рішення стосовно сторін спору не пізніше як за 90 днів з дати створення арбітражної комісії. У жодному разі це не може бути пізніше як п'ять місяців з цієї дати. Сторона спору може подати письмові зауваження стосовно початкового звіту арбітражної комісії протягом 14 днів з дня отримання звіту. Арбітражна комісія повинна надати сторонам спору кінцевий звіт протягом 30 днів з дати отримання ними початкового звіту.

2. Остаточний звіт, а також будь-яке рішення згідно зі статтями 9.8 і 9.9 цього розділу, повинні надаватися Сторонам. Звіти повинні бути доступними громадськості, якщо сторони спору не домовилися про інше.

3. Будь-яке рішення арбітражної комісії згідно з будь-яким положенням цього розділу повинно бути остаточним та обов'язковим для сторін спору.

Стаття 9.7

Призупинення або закінчення розгляду справи арбітражною комісією

1. Якщо сторони спору погодяться, арбітражна комісія може перервати свою роботу будь-коли на строк, що не перевищує 12 місяців. Якщо робота арбітражної комісії була перервана більш ніж на 12 місяців, повноваження арбітражної комісії стосовно розгляду спору закінчуються, якщо Сторони не погодять іншого.

2. Сторона, що подає скаргу, може будь-коли перед виданням остаточного звіту відкликати свою скаргу. Таке відкликання не позбавляє її права подати нову скаргу стосовно того самого питання пізніше.

3. Сторони спору можуть будь-коли погодити закінчення розгляду спору арбітражною комісією, створеною згідно із цією Угодою, спільно повідомивши про це голову цієї арбітражної комісії.

4. Арбітражна комісія може на будь-якому етапі судового розгляду перед виданням остаточного звіту запропонувати сторонам спору спробувати вирішити спір шляхом переговорів.

Стаття 9.8

Виконання остаточного звіту арбітражної комісії

1. Заінтересована Сторона повинна негайно виконати рішення арбітражної комісії. Якщо це неможливо здійснити відразу, сторони спору повинні намагатися погодити розумний період часу для здійснення цього. У разі відсутності такої домовленості протягом 30 днів з дати видачі остаточного звіту, сторона спору може подати запит до арбітражної комісії, що розглядала спір, для того, щоб

вона визначила розумний період часу, зважаючи на обставини справи. Рішення арбітражної комісії повинне бути надане протягом 30 днів після запиту.

2. Заінтересована сторона спору повинна повідомити іншу сторону спору про вжитий для виконання рішення арбітражної комісії захід, а також надати детальний опис того, як такий захід забезпечить відповідність, достатню для того, щоб дозволити іншій стороні спору оцінити масштаб заходу.

3. У разі незгоди стосовно існування заходу на виконання рішення арбітражної комісії або узгодженості цього заходу з рішенням арбітражної комісії, такий спір вирішується тією самою арбітражною комісією перед тим, як може вимагатися компенсація або застосоване призупинення переваг згідно зі статтею 9.9 цього розділу. Зазвичай рішення арбітражної комісії повинне бути видане протягом 90 днів.

Стаття 9.9

Компенсація та призупинення переваг

1. Якщо заінтересована Сторона не може повною мірою виконати рішення згідно з остаточним звітом арбітражної комісії у розумний період часу, як це зазначено в пункті 1 статті 9.8, ця Сторона повинна увійти до консультацій для погодження взаємоприйнятної компенсації, якщо так вимагає Сторона, що подала скаргу. Якщо такої домовленості не було досягнуто протягом 20 днів після запиту, Сторона, яка подала скаргу, має право призупинити надання гарантованих цією Угодою переваг, але лише рівнозначних за вартістю тим здійсненим заходам або справам, які арбітражна комісія визначила як такі, що не відповідають цій Угоді.

2. Стосовно того, які переваги призупинити, Сторона, що подала скаргу, повинна спочатку намагатися призупинити дію переваг у тому самому секторі чи секторах, які зазнали впливу від заходу або дії, які визнані арбітражною комісією таким, що не відповідають цій Угоді. Якщо Сторона, яка подала скаргу, вважає, що призупинення переваг неможливо або неефективно у тому самому секторі або секторах, які зазнали впливу від заходу або дії, які визнані арбітражною комісією таким, що не відповідають цій Угоді, то така Сторона може призупинити вигоди в інших секторах.

3. Сторона, що подала скаргу, повинна повідомити іншій стороні спору про переваги, які вона має намір призупинити, підстави для такого призупинення та час, коли призупинення почнеться, не пізніше як за 30 днів до дати, якої планується набрання чинності призупиненням переваг. Протягом 15 днів після повідомлення, Сторона, на яку подали скаргу, може попросити арбітражну комісію, яка розглядала спір, вирішити, чи переваги, які Сторона, що подала скаргу, має намір призупинити, рівнозначні пов'язаним з невідповідним цій Угоді заходом, а також вирішити, чи запропоноване призупинення відповідає пунктам 1 і 2 цієї статті. Рішення арбітражної комісії повинно бути надане протягом 45 днів після такого запиту. Переваги не повинні призупинятися доти, доки арбітражна комісія не надасть відповідного рішення.

4. Компенсація і призупинення віддавання переваг повинні бути тимчасовими заходами і повинні застосовуватися Стороною, що подає скаргу, лише доти,

доки захід або дія, які вважаються такими, що відповідають цій Угоді, не усунути або змінені, для того, щоб привести їх у відповідність до цієї Угоди, або доти, доки сторони спору не вирішать спір іншим чином.

5. За запитом сторони спору арбітражна комісія першого звернення повинна після припинення віддання переваг визначити відповідність вживаних заходів, і, після такого визначення, вирішити, чи обмеження надання послуг повинне бути закінчене або змінене. Рішення арбітражної комісії повинне бути надане протягом 30 днів з дати такого запиту.

Стаття 9.10

Інші положення

1. Якщо це можливо, арбітражна комісія, зазначена у статтях 9.8 і 9.9 повинна складатися з тих самих членів, що й арбітражна комісія, яка видавала остаточний звіт. Якщо член з початкового складу арбітражної комісії недоступний, призначення або заміна у списку арбітрів повинні проводитися відповідно до процедури виборів початкового складу арбітражної комісії.

2. Будь-який зазначений у цьому розділі строк може бути змінений за обоюсторонньою згодою заінтересованих Сторін спору.

Розділ 10

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 10.1

Виконання обов'язків

Сторони повинні вживати будь-яких загальних або конкретних заходів, що необхідні для виконання їхніх обов'язків згідно із цією Угодою.

Стаття 10.2

Додатки, протоколи та доповнення

Додатки та протоколи до цієї Угоди, у тому числі доповнення, є невід'ємною частиною цієї Угоди.

Стаття 10.3

Еволюційне положення

Сторони переглядатимуть цю Угоду в рамках Спільного комітету через три роки після набрання чинності цією Угодою з урахуванням подальшого розвитку міжнародних економічних відносин, зокрема в рамках СОТ і вільних торговельних відносин з третіми країнами, та розглядатимуть можливості розвитку та поглиблення співробітництва між ними в рамках цієї Угоди. Після першого перегляду вони переглядатимуть цю Угоду раз у два роки в рамках Спільного комітету, з урахуванням будь-яких особливих положень стосовно подальшої лібералізації або перегляду, що міститься в цій Угоді.

Стаття 10.4

Сталий розвиток

Сторони переглядатимуть цю Угоду в рамках Спільного комітету через три роки після набрання чинності цією Угодою в контексті змін у сфері торгівлі та сталого розвитку.

Стаття 10.5
Унесення змін

1. Сторони можуть погодити будь-яке внесення змін до цієї Угоди. Інші зміни до цієї Угоди, ніж ті, що зазначені у пункті 7 статті 8 цієї Угоди, повинні, після їхнього розгляду в рамках Спільного комітету, передаватися Сторонам для ратифікації, прийняття або схвалення.

2. Якщо Сторони не домовилися про інше, зміни повинні набрати чинності з першого дня третього місяця, що слідує за внесенням останнього документа про ратифікацію, прийняття або схвалення.

3. Текст змін, а також документи про ратифікацію, прийняття або схвалення повинні подаватися депозитарію.

Стаття 10.6
Приєднання

1. Будь-яка держава, яка стане членом Європейської асоціації вільної торгівлі, може приєднатися до цієї Угоди, за умови, що Спільний комітет схвалить таке приєднання на умовах, погоджених Сторонами. Документ про приєднання повинен бути переданий на зберігання депозитарію.

2. Стосовно держави, яка приєднується до цієї Угоди, Угода повинна набрати чинності з першого дня третього місяця після внесення документа про приєднання або після погодження умов приєднання існуючими Сторонами, залежно від того, що настане пізніше.

Стаття 10.7
Вихід і припинення дії

1. Кожна Сторона може вийти з цієї Угоди шляхом письмового повідомлення депозитарію. Вихід з Угоди набирає чинності через шість місяців з дати отримання депозитарієм відповідного повідомлення.

2. Якщо Україна виходить з Угоди, строк її дії закінчується, коли цей вихід набирає чинності.

3. Будь-яка держава ЄАВТ, яка виходить з Конвенції, що засновує Європейську асоціацію вільної торгівлі, повинна на підставі самого цього факту в той самий день, коли цей вихід набирає чинності, припинити бути Стороною цієї Угоди.

Стаття 10.8
Набрання чинності

1. Ця Угода підлягає ратифікації, прийняттю або схваленню відповідно до національного законодавства Сторін. Документи про ратифікацію, прийняття або схвалення повинні бути зданими на зберігання депозитарію.

2. Ця Угода набирає чинності з першого дня третього місяця, що слідує за датою, коли Україна і принаймні одна з держав ЄАВТ здали на зберігання депозитарію документи про ратифікацію, прийняття або схвалення Угоди.

3. Стосовно держави ЄАВТ, яка вносить свої документи про ратифікацію, прийняття або погодження після того, як ця Угода набрала чинності, для неї Угода повинна набрати чинності в перший день третього місяця після внесення її документів про ратифікацію, прийняття або схвалення.

4. Ця Угода не набере чинності між державами ЄАВТ і Україною, якщо одночасно з нею не наберуть чинності додаткові угоди про сільське господарство. Ця Угода залишається чинною, доки діють додаткові угоди про сільське господарство між цими Сторонами.

Стаття 10.9
Депозитарій

Як депозитарій діє Уряд Норвегії.

На підтвердження чого ті, що підписалися нижче, будучи належним чином уповноваженими на це, підписали цю Угоду.

Учинено в Рейк'явіку 24 червня 2010 року в одному оригінальному примірнику. Депозитарій надсилає її засвідчені копії всім Сторонам.

За Україну
За Республіку Ісландія
За Князівство Ліхтенштейн
За Королівство Норвегія
За Швейцарську Конфедерацію

Текст додатків та протоколів, які складають невід'ємну частину Угоди, не наводиться (прим. редакції)